

آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته

دانشگاه پیام نور

مقدمه

با توجه به توسعه دوره‌های کارشناسی ارشد در دانشگاه پیام نور و به منظور هماهنگی امور آموزشی این دوره با آیین نامه ابلاغی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شماره ۲۱/۱۵۴ مورخ ۱۳۸۸/۱/۱۹ و بر اساس ضوابط و مقررات دانشگاه پیام نور این آیین نامه برای دو شیوه «آموزشی - پژوهشی» و «آموزشی» و با هدف ارتقای کیفیت، تنوع بخشی به شیوه‌های نوین ارایه آموزش، پاسخگویی مناسب به افزایش تقاضا برای ورود به دوره‌های تحصیلات تکمیلی و همسان سازی آن با برنامه‌های توسعه و دیگر اسناد راهبردی کشور تدوین گردیده است.

ماده ۱: تعاریف

وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

وزارتین: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

آئین نامه: آئین نامه دوره کارشناسی ارشد است.

دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته: دوره‌ای بالاتر از دوره کارشناسی است که براساس برنامه‌های مصوب شورای گسترش آموزش عالی، به اخذ مدرک کارشناسی ارشد در یک رشته خاص منتهی می‌شود.

شیوه آموزشی: دوره ای با محوریت آموزش است که دانشجو پس از گذراندن واحدهای درسی و بدون نیاز به گذراندن پایان نامه دانش آموخته می شود.

شیوه آموزشی - پژوهشی: دوره ای که محتوای برنامه آن مشتمل بر واحدهای درسی و پایان نامه است.

پایان نامه: فعالیت پژوهشی - تحقیقاتی است که در شیوه آموزشی - پژوهشی در یک زمینه رشته تحصیلی مربوط و تحت راهنمایی استاد راهنما انجام می‌گیرد.

دانشگاه: منظور دانشگاه پیام نور است.

شورا: منظور شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

شورای تخصصی (گروه علمی): شورائی در یک رشته ذیربط متشکل از ۳ تا ۷ تن از استادیاران، دانشیاران و استادان آن رشته تخصصی است که در سازمان مرکزی دانشگاه تشکیل شده است.

گروه آموزشی - پژوهشی استان: گروهی متشکل از اعضای هیأت علمی متخصص در یک رشته یا چند رشته همگن است که بر اساس ضوابط و مقررات مربوطه در هر یک از دانشگاههای پیام نور استانی تشکیل می گردد.

ماده ۲: شرایط ورود و ثبت نام

الف) داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی

ب) دارا بودن مدرک رسمی پایان دوره کارشناسی اعم از پیوسته و ناپیوسته مورد تأیید وزارتین.

ج) قبولی در آزمون ورودی مورد تأیید وزارت یا کسب پذیرش از دانشگاه براساس مقررات مصوب.

تبصره: دانشجوی پذیرفته شده موظف است در زمانی که توسط دانشگاه اعلام می شود برای ثبت نام و انتخاب واحد مراجعه کند.

ماده ۳: دروس دوره کارشناسی ارشد بر اساس نظام آموزش نیمه حضوری و آموزش باز و از دور طبق ضوابط مربوط اجرا می شود.

ماده ۴: چنانچه رشته دوره کارشناسی فرد پذیرفته شده با رشته دوره کارشناسی ارشد او تجانس نداشته باشد دانشجو باید به تشخیص گروه آموزشی - پژوهشی استان در قالب جدولی که از جانب شورای تخصصی گروه علمی مربوطه به استانها ابلاغ می شود حداکثر تا ۱۲ واحد از دروس دوره کارشناسی را تحت عنوان دروس جبرانی و حداکثر در نیمسال های اول و دوم تحصیلی بدو ورود انتخاب و بگذرانند.

تبصره ۱: نمره قبولی دروس جبرانی ۱۲ از (بیست) می باشد و در میانگین نیمسال و میانگین کل محاسبه نمی شود.

ماده ۵: تعداد واحدهای دوره کارشناسی ارشد بدون احتساب دروس جبرانی در هر دو شیوه بر حسب رشته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد است.

ماده ۶: در شیوه آموزشی تمامی دروس دوره به صورت واحدهای درسی بدون پایان نامه خواهد بود. در این شیوه دانشجو ملزم است معادل تعداد واحد پایان نامه، واحدهای دروس نظری با تعیین شورای تخصصی گروه بگذراند که یکی از این دروس الزاماً درس سمینار تحقیق و تتبع نظری با ارزش ۲ واحد است.

ماده ۷: تعداد واحدهای درسی را که دانشجو باید در هر نیمسال تحصیلی در هر دو شیوه اخذ نماید حداقل ۶ و حداکثر ۱۲ است.

تبصره ۱: چنانچه میانگین یک نیمسال تحصیلی دانشجو کمتر از ۱۴ باشد، دانشجو در نیمسال بعد مجاز به انتخاب حداکثر ۸ واحد می باشد.

تبصره ۲: در آخرین نیمسال تحصیلی در مرحله آموزشی، دانشجو از رعایت شرط حداقل واحد انتخابی معاف است.

ماده ۸: در صورتی که دانشجو در شیوه آموزشی _ پژوهشی علاوه بر پایان نامه تنها یک درس باقیمانده داشته باشد، می تواند آن را با پایان نامه انتخاب نماید.

تبصره : همراه با درس پایان نامه یا درس سمینار تحقیق و تتبع نظری امکان اخذ درس روش تحقیق و یا دروس جبرانی میسر نمی باشد .

ماده ۹: میانگین کل نمرات دانشجو در پایان دوره نباید از ۱۴ کمتر باشد، در غیر این صورت دانش آموخته کارشناسی ارشد شناخته نمی شود.

تبصره ۱: دانشجویی که پس از گذراندن کلیه دروس دوره در هر دو شیوه تحصیلی، میانگین کل نمرات او از ۱۴ کمتر باشد، در صورتی که حداکثر مدت مجاز تحصیل وی به پایان نرسیده باشد، می تواند درسهایی را که در آنها نمره کمتر از ۱۴ کسب کرده است، حداکثر در دو نیمسال تکرار کند و در صورت جبران کمبود میانگین کل، دانش آموخته می شود. دانشجویی که به هر دلیل نتواند از این فرصت استفاده نماید، از ادامه تحصیل محروم می شود و مدرکی دریافت نمی کند.

تبصره ۲: در شیوه آموزشی - پژوهشی نمره درس پایان نامه پس از دفاع در میانگین کل نمرات دانشجو لحاظ می گردد.

ماده ۱۰: با توجه به نظام آموزشی دانشگاه حضور در کلاسهای رفع اشکال دروس نظری الزامی نیست. ولی حضور دانشجو در جلسه درسهای عملی (آزمایشگاهی، کارگاهی، و...)، و قسمت عملی درسهایی که بخشی از آن عملی است و یا سمینارها و یا سایر فعالیتهای آموزشی و پژوهشی ذیربط الزامی می باشد و غیبت در بیش از یک چهارم جلسه های آن درس به منزله حذف درس است.

ماده ۱۱: حضور دانشجو در جلسه امتحان پایان نیمسال برای اخذ نمره در دروس نظری و امتحان نظری دروس نظری- عملی الزامی است. در صورت غیبت دانشجو در آزمون پایان نیمسال هر درس، هیچگونه نمره ای برای

دانشجو ثبت نخواهد شد و دانشجو موظف است با پرداخت شهریه این درس را در نیمسالهای بعدی مجدداً اخذ و در امتحان پایان نیمسال آن شرکت نماید.

ماده ۱۲: معیار ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو، نمره درس است و نمره دانشجو در هر درس به صورت عددی بین صفر تا بیست تعیین می شود.

ماده ۱۳: حداقل نمره قبولی در هر درس اعم از دروس اصلی و اختیاری یا جبرانی ۱۲ است. دانشجویی که در هر یک از دروس مردود شود، در اولین فرصت ملزم به تکرار آن است.

تبصره ۱: نمرات مردودی دروس اصلی و اختیاری در محاسبه میانگین نیمسال و میانگین کل منظور می شود.
تبصره ۲: دانشجویی که در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند، چنانچه در نیمسال یا نیمسال های بعدی، آن دروس را با حداقل نمره ۱۵ بگذراند، نمرات قبلی از کارنامه دانشجو حذف گردیده و در معدل نیمسال اخذ شده و کل محاسبه نخواهد شد.

ماده ۱۴: پیشرفت دانشجو در هر درس حسب مورد براساس انجام دادن تکالیف درسی، انجام کارهای عملی، گزارشها و سمینارها و آزمون میان ترم نیمسال و آزمون پایان ترم نیمسال ارزیابی می شود.
تبصره ۱: نمره پایان نیمسال هر درس نظری - عملی (درس هایی که بخشی از آن نظری و بخش دیگر عملی است) بر اساس تعداد واحد بخش نظری و بخش عملی تعیین می شود. شرکت در امتحان پایان ترم بخش نظری درس الزامی است و در صورت غیبت در جلسه امتحان نظری، نمره عملی درس نیز اعتبار ندارد.

تبصره ۲: نمرات درسهای عملی و بخش عملی دروس نظری - عملی که به تشخیص استاد، تکمیل آنها در طول یک نیمسال تحصیلی میسر نباشد، ناتمام تلقی می شوند. نمره ناتمام باید حداکثر تا پایان نیمسال تحصیلی بعد به نمره قطعی تبدیل شود. در غیر این صورت درس تحت عنوان **عدم حضور در جلسه آزمون تلقی شده** و دانشجو ملزم به اخذ درس مذکور در نیمسال بعدی با پرداخت شهریه خواهد بود.

ماده ۱۵: دانشجوی دوره کارشناسی ارشد می تواند در سقف سنوات مجاز تحصیل از مرخصی تحصیلی استفاده نماید. مدت مرخصی جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می شود. دانشجو موظف است در مدت استفاده از مرخصی تحصیلی، شهریه ثابت مربوط را بپردازد. صدور مرخصی تحصیلی بدون پرداخت شهریه ثابت فاقد اعتبار است.

(پیوست شماره ۱)

ماده ۱۶: دانشجوی می تواند از تحصیل اعلام انصراف نماید. در اینصورت باید درخواست کتبی خود را مبنی بر انصراف شخصاً یا با وکالت قانونی به دانشگاه تسلیم نماید. چنانچه دانشجو بعد از یک نیمسال درخواست خود را پس نگیرد دانشگاه نسبت به صدور گواهی انصراف اقدام می نماید. **(پیوست شماره ۱)**

تبصره ۱: دانشجوی انصرافی موظف است به تعهداتی که سپرده است عمل نماید. صدور هر گونه گواهینامه و اعطای ریز نمرات و پذیرفتن مجدد دانشجو منوط به تسویه حساب های مالی و ... دانشجو با دانشگاه است.

تبصره ۲: ترک تحصیل دانشجو بدون اخذ مرخصی تحصیلی عدم مراجعه محسوب شده و در صورت درخواست ادامه تحصیل، با موافقت شورای آموزشی _ پژوهشی استان مشروط بر آنکه بتواند در سقف سنوات مجاز تحصیل خود را به اتمام برساند، و نیمسالهای عدم مراجعه را با پرداخت شهریه ثابت برای هر یک از نیمسال های عدم مراجعه یا انصراف، به مرخصی تحصیلی با احتساب در سنوات تبدیل نماید مجاز به ادامه تحصیل خواهد بود.

ماده ۱۷: طول مدت دوره کارشناسی ارشد برای دانشجویی که از معافیت تحصیلی استفاده نمی کند حداکثر ۵ سال مشتمل بر ۱۰ نیمسال تحصیلی است.

تبصره ۱: طول مدت تحصیل دانشجویانی که از معافیت تحصیلی استفاده می کنند حداکثر ۳ سال می باشد.

تبصره ۲: دانشجویی که از معافیت تحصیلی استفاده نمی کند در صورتی که نتواند تحصیل خود را در ۱۰ نیمسال به اتمام برساند می تواند با پرداخت شهریه مطابق مصوبه هیئت امنای دانشگاه **(پیوست شماره ۱)** از ۳ نیمسال مازاد بر ۱۰ نیمسال تا سقف ۱۳ نیمسال بهره مند شود.

ماده ۱۸: انتقال، تغییر رشته و تغییر گرایش در هر دو شیوه در دوره کارشناسی ارشد ممنوع است.

تبصره ۱: تغییر از یک شیوه به شیوه دیگر با رعایت سنوات دوره و برای یک بار در طول سنوات تحصیل با نظر شورای آموزشی - پژوهشی استان مجاز است.

تبصره ۲: هر دانشجو در دوره کارشناسی ارشد می تواند در چهارچوب ضوابط و مقررات مصوب دانشگاه **(پیوست شماره ۲)** با موافقت مبدأ و مقصد در سایر مراکز، میهمان شود.

ماده ۱۹: معادل سازی دروس در دوره کارشناسی ارشد مطابق با مصوبات شورا و با نظر گروه آموزشی - پژوهشی استان با شرایط زیر امکان پذیر است:

الف) پذیرش دانشجو برای ورود به دوره قبلی، مورد تأیید وزارت باشد.

ب) مؤسسه قبلی دانشجو در رشته تحصیلی مورد تأیید وزارت باشد.

ج) سر فصل دروس گذرانده دانشجو بر اساس برنامه‌های مصوب شورای برنامه‌ریزی وزارتین باشد.

د) نمره‌درس گذرانده شده دانشجو برای دروس جبرانی از سرفصل کارشناسی ارشد حداقل ۱۶ و برای دروس اصلی حداقل ۱۴ باشد.

و) مجموع واحدهای دروس اصلی قابل معادل سازی نباید از حداکثر ۱۲ واحد مجموع واحدهای درسی رشته تحصیلی فعلی تجاوز نماید.

تبصره ۱: در صورتی که تعداد واحد درس پذیرفته شده برای معادل سازی بیشتر از تعداد واحد درس در رشته فعلی باشد به تعداد واحد درس در رشته فعلی محاسبه می‌شود. در صورتی که تعداد واحد درس پذیرفته شده برای معادل سازی کمتر از تعداد واحد درس در رشته تحصیلی فعلی باشد، قابل تطبیق نمی باشد.

تبصره ۲: نمره درسهای اصلی و اختیاری پذیرفته شده در میانگین کل دانشجو محاسبه می‌شود.

تبصره ۳: در صورتی که نمره‌های دانشجو براساس معیاری غیر از معیار صفر تا ۲۰ ثبت شده باشد، شورای آموزشی - پژوهشی استان در خصوص پذیرش واحد و تعیین نمره براساس ضوابط این ماده توسط اداره کل خدمات آموزشی دانشگاه تصمیم گیری خواهد نمود.

تبصره ۴: کلیه درسهایی که دانشجو قبلاً در دانشگاه پیام نور با حداقل نمره ۱۲ در مقطع کارشناسی ارشد گذرانده است در صورت پذیرش مجدد در این دانشگاه قابل معادل سازی است.

تبصره ۵: دانشجو حداکثر تا پایان نیمسال اول سال تحصیلی پذیرش، باید ریزنمره‌های تائید شده واحدهایی را که تقاضای کتبی برای معادل سازی آن‌ها داده است، ارائه کند.

تبصره ۶: واحد درسی پایان نامه قابل معادل سازی نیست.

تبصره ۷: دروس نیمسال دانش پذیر قابل معادل سازی نمی باشد .

ماده ۲۰: دانشجو موظف است پس از پایان نیمسال اول و قبل از شروع نیمسال سوم تحصیلی، موضوع پایان نامه خود را با نظر استاد یا اساتید راهنما انتخاب نماید. موضوع پس از تأیید گروه آموزشی - پژوهشی استان قطعیت می‌یابد .

ماده ۲۱: استاد راهنما در دوره کارشناسی ارشد به پیشنهاد دانشجو و تایید شورای گروه آموزشی - پژوهشی استان تعیین می‌شود. استاد یا اساتید راهنما باید عضو هیات علمی (مورد تایید وزارتین) با حداقل مرتبه استادیاری و دارای مدرک دکتری تخصصی در رشته مربوطه باشد.

تبصره: در مواردی که امکان تامین استاد راهنمای با شرایط مندرج در این ماده واحده وجود نداشته باشد مرکز/

واحد مجری می تواند از افرادی که دارای حداقل مدرک دکتری تخصصی در رشته مربوطه و سابقه آموزشی و پژوهشی برجسته هستند، با تشخیص و تأیید شورای آموزش _ پژوهشی استان می توانند به عنوان استاد راهنما یا مشاور پایان نامه تعیین شوند.

ماده ۲۲: استاد راهنمای (دوم یا همکار) و استاد مشاور به پیشنهاد استاد راهنما و پس از تأیید شورای گروه آموزشی - پژوهشی استان از اعضای هیأت علمی داخل یا خارج از دانشگاه و یا متخصصان خارج از دانشگاه با مدرک تحصیلی حداقل دکتری تخصصی انتخاب می شود.

ماده ۲۳: دانشجو ملزم به انتخاب درس پایان نامه یا تمديد ثبت نام در زمان انتخاب واحد برابرتقویم دانشگاه می باشد و در صورت عدم ثبت نام برابر ضوابط و مقررات دانشگاه اقدام خواهد شد.

ماده ۲۴: دانشجو پس از انتخاب پایان نامه، تا زمانی که آن را به پایان نرسانده است، موظف است براساس تقویم دانشگاه در کلیه نیمسال های تحصیلی برای پایان نامه به تعداد صفر واحد ثبت نام کند.

ماده ۲۵: دفاع از پایان نامه پس از تدوین توسط دانشجو و تأیید کیفیت علمی و صحت مطالب آن از طرف استاد راهنما، استاد راهنمای همکار و مشاور مبنی بر قابل دفاع بودن در حضور هیات داوران صورت می گیرد. ترکیب هیأت داوران پایان نامه به شرح ذیل است:

۱- اساتید راهنما

۲- استاد راهنمای (همکار) و استاد مشاور

۳- اساتید داور

تبصره ۱: استاد داور می تواند از میان اعضای هیات علمی دانشگاه یا سایر دانشگاهها توسط گروه آموزشی- پژوهشی استان مربوط انتخاب گردد.

تبصره ۲: جلسه دفاع حداقل با حضور استاد راهنما و اساتید داور رسمیت می یابد. دانشجو موظف است در این جلسه گزارش کار تحقیقاتی خود را ارائه کرده و از آن دفاع کند.

تبصره ۳: تعداد اساتید داور حد اکثر دو نفر می باشد که در شرایط استفاده از دو داور ، یکی از داوران می بایستی عضو هیات علمی خارج از مرکز/ واحد مجری دوره باشد.

تبصره ۴: در صورتی که استاد راهنما قادر به شرکت در جلسه دفاع نباشد، شورای آموزشی - پژوهشی استان با هماهنگی استاد راهنمای مربوطه نسبت به معرفی فردی واجد شرایط و تخصص تعیین تکلیف خواهد کرد و تصمیم شورا لازم الاجرا می‌باشد.

تبصره ۵: در صورتیکه شورای آموزشی - پژوهشی استان عدم حضور استاد راهنما را قصور او تشخیص دهد پس از تأیید معاون آموزشی استان موضوع از طریق رئیس استان به هیات انتظامی اعضاء هیات علمی ارجاع می‌شود.

ماده ۲۶: نمره نهایی پایان نامه حداکثر ۲۰ خواهد بود که به شرح زیر درجه بندی می‌گردد:

درجه عالی: ۱۹ تا ۲۰

درجه بسیار خوب: ۱۸ تا ۱۸/۹۹

درجه خوب: ۱۶ تا ۱۷/۹۹

درجه قابل قبول: ۱۴ تا ۱۵/۹۹

غیر قابل قبول: نمره کمتر از ۱۴

تبصره: چنانچه ارزشیابی پایان نامه غیر قابل قبول باشد، دانشجو مجاز است حداکثر پس از گذشت یک نیمسال در مدت مجاز تحصیل در جلسه دفاعیه شرکت و مجدداً از پایان نامه دفاع کند. دانشجویی که در فرصت تعیین شده نتواند از پایان نامه خود با موفقیت دفاع نماید، از ادامه تحصیل و دریافت مدرک تحصیلی محروم می‌شود.

ماده ۲۷: به دانشجوی کارشناسی ارشد که به هر دلیل از تحصیل باز می‌ماند، صرفاً گواهی دروس گذرانده با نمره مربوطه اعطا می‌شود.

ماده ۲۸: زمان دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد حداقل سه ماه از زمان تصویب طرح پیشنهاد پایان نامه پس از تأیید استاد راهنما می‌باشد.

ماده ۲۹: تعداد واحد پایان نامه در شیوه آموزشی - پژوهشی حداقل ۴ و حداکثر ۶ واحد درسی برای همه رشته ها و بر اساس برنامه مصوب می‌باشد.

ماده ۳۰: تاریخ فراغت از تحصیل دانشجوی در شیوه آموزشی- پژوهشی تاریخ دفاع از پایان نامه است و تاریخ فراغت از تحصیل دانشجوی در شیوه آموزشی تاریخ آخرین نمره قطعی ثبت شده در سیستم جامع آموزشی دانشگاه می‌باشد.

ماده ۳۱: گواهینامه پایان دوره کارشناسی ارشد هر دو شیوه «آموزشی» و «آموزشی- پژوهشی» ارزش یکسانی داشته و واجدین آن می‌توانند در دوره تحصیلی بالاتر ادامه تحصیل دهند.

ماده ۳۲: مواد این آئین نامه شامل دانشجویان مراکز بین الملل نیز می‌شود و سایر مصوبات مرتبط با دانشجویان مراکز بین‌الملل بر طبق دستورالعمل (پیوست شماره ۳) خواهد بود.

ماده ۳۳: این آیین‌نامه شامل اصول و ضوابط کلی دوره کارشناسی ارشد در دو شیوه «آموزشی- پژوهشی» و «آموزشی» می‌باشد و در صورت نیاز، دستورالعمل اجرایی آن در چارچوب این آیین‌نامه تدوین و پس از تصویب در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه اجرا می‌شود.

ماده ۳۴: هر گونه تفسیر مفاد آیین‌نامه بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه و نظارت بر حسن اجرای آن بر عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

ماده ۳۵: در مواردی که در این آیین‌نامه تعیین تکلیف نشده باشد، تصمیم‌گیری در چارچوب ضوابط و مقررات بر عهده شورا می‌باشد.

ماده ۳۶: این آئین نامه مشتمل بر یک مقدمه، ۳۶ ماده و ۲۹ تبصره و ۳ پیوست می‌باشد که در جلسه مورخ ۹۲/۴/۲۵ شورای دانشگاه به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ ۹۳/۷/۱ برای ورودی های ۹۳-۹۴-۱ به بعد لازم الاجرا است و کلیه آئین‌نامه‌ها، بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مغایر با این آئین نامه لغو می‌گردد.